

12 / 14

Zpravodaj

3 Kč

Časopis pro občany Nechanic, Starých Nechanic, Komárova, Lubna, Nerošova, Sobětuše, Suché a Tůně

Město Nechanice

si Vás dovoluje pozvat na tradiční

NOVOROČNÍ OHŇOSTROJ

který proběhne 1. ledna 2015
v 17:00 hodin na Husově náměstí
v Nechanicích.

Všichni jste srdečně zváni!

Vážení občané, město NECHANICE

Vás srdečně zve na

24.

MĚSTSKÝ PLES

v pátek 23. ledna 2015 od 20:00 hodin v KD Nechanice.

Těšit se můžete na kapelu LEVOU RUKOU,
předtančení i bohatou tombolu.

Ples je nekuřácký, občerstvení zajištěno!

Předprodej a rezervace míst od 13. ledna 2015
na podatelně MěÚ Nechanice.

ZPRÁVY Z RADNICE

Vážení spoluobčané,

slavnostním rozsvícením vánočního stromu v Nechanicích i v ostatních místních částech k nám vstoupil letošní advent. Začátek adventního období předznamenává blížící se konec letošního roku. Jako každoročně nastane bilancování končícího a plánování budoucího období. Abychom mohli správně zhodnotit klady, ale i zápory uplynulého roku, raději si ještě ten měsíc počkejme. Celá řada akcí Města Nechanice ještě není ukončena, a to zejména administrace jednotlivých projektů vůči poskytovatelům dotací.

Pojďme si nyní připomenout období adventu z té lidské stránky, neboť nejen prací živ je člověk. Předvánoční období znamená určitý přelom v chování většiny lidí v tom pozitivním slova smyslu. Běžné problémy se stávají menšími, nedostatky snáze řešitelnými, nemluvný soused se nám najednou zdá komunikativnější. Lidé k sobě mají najednou mnohem blíže. **Alespoň jeden měsíc v roce.**

Všechno má samozřejmě své hranice. Světlo, které nesvítí celý měsíc se samo nerozsvítí a tento stav nám vadí v říjnu stejně jako v prosinci. Převrácená a vysypaná popelnice rozčílí v každém ročním období. Jenom to řešení, spočívající v úklidu znečištěného stanoviště popelnic, či oprava nefunkčního světla, je v tomto období poněkud klidnější a ne tak emotivní.

Pokusme se začít řešit problémy a nedostatky, které trápí nejen naše město, v duchu adventní atmosféry a nálady. Na začátku je slušná komunikace o problému a hledání řešení. To nemusí být vždy snadné, rychlé a levné. Rovněž přání jedince není vždy v souladu s představami širšího kolektivu, ve kterém ten který jedinec žije. A je zcela jedno, zda se jedná o spory s ostatními občany jedné ulice, lokality nebo celého města. Člověk je tvor společenský, to znamená, že rád žije v menším nebo větším kolektivu, a tak by se měl životu kolektivu, ve

kterém žije, přizpůsobit. Zkusme proto některé problémy, které se nám zdají během roku jako neřešitelné, projednat a vyřešit v průběhu adventního období. Pokusme se o to **Alespoň jeden měsíc v roce.** Ta šance se bude opakovat zase až za rok.

Najdeme si během tohoto období čas na své známé, přátele a kamarády. Některé jsme neviděli třeba celý rok, ale skutečnost, že už si s nimi nemůžeme v klidu popovídat, si uvědomíme až ve chvíli, kdy už nejsou mezi námi. Udělejme si na ně čas **Alespoň jeden měsíc v roce.** V předvánočním shonu, který nás každoročně čeká, naplánujme rovněž návštěvu svých nejbližších. Jsou to oni, kteří nás svým chováním a jednáním nejvíce v minulosti ovlivňovali a dodnes ovlivňují. A je jedno, zda se jedná o vztah rodičů ke svým dětem anebo naopak. Nezapomeňme po dobu adventu na možnost setkání na akcích pořádaných na území města. Koncerty v kulturním domě, v kostelech, Mikulášské zábavy, Novoroční ohňostroj – to všechno jsou možnosti vzájemného se setkávání a připomenutí se jeden druhému. Když ne po celý rok, tedy **Alespoň jeden měsíc v roce.**

Pokusme se prodloužit toto krásné adventní období v našem chování a v našem přístupu jednoho k druhému. Pokusme se v dnešní složité době najít společnou cestu a **Nejen v jednom měsíci v roce.** Je přece škoda, pokud příjemná a poklidná atmosféra adventního času zmizí s koncem roku jako lehká pára nad hrncem. Snažme se klid a pohodu přenést i do dalšího období a společně s elánem a spoustou novoročních předsevzetí využít při řešení problémů každodenního života. Potřebujeme to my všichni, zaslouží si to i naše město.

Spoustu krásných setkání, příjemné prožití vánočních svátků, dětem hodně radosti u vánočního stromu a především pevně zdraví **Nejen v jednom měsíci,** ale po celý nastávající rok, všem přeje

Jiří Pechar, starosta města

NOVÁ PRAVIDLA PRO KÁCENÍ DŘEVIN PLATÍCÍ OD 1. LISTOPADU 2014

Problematika kácení stromů je řešena zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“) a prováděcí vyhláškou č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, která byla novelizována vyhláškou č. 222/2014 Sb., s účinností od 1. 11. 2014.

Novelizací vyhlášky se opět mění pravidla pro kácení dřevin a došlo ke zpřísnění těchto pravidel.

To znamená, že **povolení ke kácení dřevin**, za předpokladu, že tyto nejsou součástí významného krajinného prvku (§ 3 odst. 1, písm. b), zákona) nebo stromořadí, **se podle § 8 odst. 3 zákona**

n e v y ž a d u j e :

a) pro dřeviny **o obvodu kmene do 80 cm**, měřené ve výšce 130 cm nad zemí,

b) pro zapojené porosty dřevin (dřeviny se navzájem dotýkají, překrývají, prorůstají), pokud **celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²**,

c) pro dřeviny pěstované na pozemcích **vedených v katastru nemovitostí ve způsobu využití, jako plantáž dřevin**,

d) **pro ovocné dřeviny**, (seznam ovocných dřevin je uveden v příloze vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 378/2010 Sb., v platném znění, a patří sem např.: meruňka, líska obecná, ořešák vlašský, jablono, třešeň, višně, hrušeň, slivoň, broskvoň, kdouloň, morušovník),

rostoucí na pozemcích v zastavěném území evidovaných v katastru nemovitostí jako druh pozemku zahrada, zastavěná plocha a nádvoří nebo ostatní plocha se způsobem využití pozemku zeleň.

Co je zastavěné území?

Zastavěné území je dle stavebního zákona území vymezené územním plánem. Tento termín však nesmí být zaměňován s termínem zastavitelná plocha, který je stavebním zákonem také definován (jedná se zejména o nové rozvojové plochy). Do Územního plánu Nechanice je možno nahlédnout na MěÚ Nechanice, odboru výstavby a ŽP, nebo na internetových stránkách www.hradeckralove.org.

Kdy se může kácet?

Kácení dřevin se provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu, tj. období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny (zpravidla od 1. listopadu do 31. března).

Povolení kácení pro území města Nechanice

Povolení ke kácení dřevin se vydává na základě žádosti vlastníka, případně nájemce se souhlasem vlastníka pozemku, pro území města Nechanice, odbor výstavby a životního prostředí v Nechanicích. Věc je řešena ve správním řízení, v jehož rámci dochází k vyhodnocení stavu stromů, jejich funkčního a estetického významu, a posouzení důvodů ke kácení. V závislosti na obtížnosti posouzení a nutnosti provedení místního šetření může být lhůta 30 dnů pro vydání rozhodnutí prodloužena až na 60 dnů. Samotné vydání povolení není zpoplatněno.

V případě nejasností ohledně kácení dřevin doporučujeme kontaktovat pracovníci odboru výstavby a životního prostředí Městského úřadu Nechanice

(Květoslavu Beerovou, ekologie@nechanice.cz, tel.: 498 773 818).

ČAS PŘEDVÁNOČNÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Uteklo to jako voda a my se hlásíme s dalšími zážitky, které jsme v měsíci listopadu a prosinci prožili.

Začali jsme pečeným a nepečeným cukrovím na všech třídách. V Srdíčku se dělalo cukroví z formiček, Sluníčko se pochlubilo Raffaello kuličkami a ve Čtyřlístku zavonělo linecké cukroví.

Přijela k nám paní Vlčková, která zahrála divadýlko „Radujme se, veselme se“ příběh o zrození Ježíška, pásmo plné koled nás pohladilo všechny po duši.

V prosinci k nám zavítali Čerti, Mikuláš a Anděl. Za písničky a básničky děti dostávaly nadílku. Černý den v MŠ jsme si užili také v prosinci. V tento den se vyráběli Čerti z různých materiálů a technik.

Děti ze Čtyřlístku se zúčastnily Vítání občánků v Nechanicích.

6.12.2014 vystoupily děti z oddělení Sluníčko se svým čertovským programem v obci Humburky „Rozsvěcení vánočního stromu“ Chtěla bych touto cestou poděkovat rodičům a hlavně dětem za jejich krásné vystoupení.

A co nám přinese Ježíšek? Na to se už těšíme.

Dovolte mi, abych Vám všem za celý kolektiv v MŠ popřála krásné a veselé Vánoce a hodně zdraví v novém roce 2015.

Marcela Pošíková, učitelka MŠ

POŽÁR VE ŠKOLE

Je 21. 11. 2014 09:29 hodin a na Krajském Operačním a Informačním Středisku se rozezná telefon. Hlas na druhém konci oznamuje, že v budově Masarykovy školy v Nechanicích hoří v dílně, která se nachází v suterénu a chodba je silně zakouřena, současně je vnitřním rozhlasem vyhlášena evakuace budovy. Operační důstojník po nezbytných úkonech vyhlásuje požární poplach jednotce města Nechanice. V 9:30 je vyhlášena evakuace dětí a personálu školy, jedná se o 1. až 5. a speciální třídu. V 9:31 přichází na mobilní telefony členů jednotky SMS o vyhlášení poplachu. Ve 4 minutě vyjždějí obě vozidla (CAS-32/T-148, TA-2/A-31) směrem k budově Masarykovy školy, která je vzdálena cca 600 m od Hasičské zbrojnice. Při příjezdu na místo zásahu zjišťuje velitel zásahu (VZ), že se jedná o taktické cvičení jednotky. Cvičení probíhá za dohledu starosty, místostarostky města Nechanice a tajemníka MěÚ. Od pedagogického personálu se VZ dozvídá důležité informace, že někde v budově se asi

nacházejí dvě děti které chybí v evakuační prostoru a je vypnut el. proud a plyn do budovy. VZ vysílá tříčlennou průzkumnou skupinu k nalezení dětí a zároveň nechává vytvořit dopravní vedení k hlavnímu vchodu do školy a odtud jeden útočný proud proti předpokládanému šíření požáru. Průzkumná skupina v 9:49 nalézá poslední ze dvou dětí a dále pokračuje v průzkumu. V jedné ze tříd nalézá pana starostu města Nechanice, který si chtěl ověřit, zda členové skutečně projdou všechny prostory. Po té VZ vydává rozkaz k ukončení taktického cvičení. Po skončení bylo provedeno krátké vyhodnocení. Ve škole se v době vyhlášení požáru nacházelo 150 žáků a učitelů. Taktické cvičení prověřilo aktuálnost a funkčnost požárního poplachového plánu pro město Nechanice, aktuálnost a funkčnost evakuačních plánů ZŠ a MŠ Nechanice pro budovu I. stupně a postupy řízení zásahu, činnost a koordinaci jednotky PO a zaměstnanců ZŠ a MŠ.

Jan Galásek

TUŇSKÉ BUCHTOBRANÍ

Každý, kdo si myslí, že umí upéct dobrou buchtu, moučník, koláč či jak se všechny ty dobroty mohou jmenovat, mohl změřit své síly v sobotu 15. listopadu 2015 v hospodě v Tuňi. Konal se zde 4. ročník BUCHTOBRANÍ.

Letos se sešlo třináct soutěžních vzorků, jeden hezčí než druhý, i když je nutno říci, že poctivou „buchtu“ hodnou toho jména, vlastně nikdo nepřinesl, o koláčích nemluvě. Vlastně to až na výjimky byly řezy. Každý vzorek dostal své číslo, aby byla až do vyhlášení vítěze zachována anonymita a byl veřejně vystaven tak, aby si každý mohl po libosti dělat chutě v očekávání věcí příštích.

Ve dvě hodiny zasedla tříčlenná porota, zcela úmyslně složená pouze z mužů – Jarda Šolc ml., Honza Hloušek a David Chludil. Pánové velmi zodpovědně každý vzorek prozkoumali z hlediska vzhledu, chutě i celkového dojmu a každý samostatně přidělil zkoumanému vzorku v těchto třech kategoriích příslušný počet bodů. Prozkoumat, ochutnat a zhodnotit třináct vzorků netrvalo příliš dlouho, ale pak ještě museli všichni přetrpět sečtení všech bodů než došlo na vyhlášení vítězů.

Pro tři nejlepší byly připraveny diplomy a keramické pánve (čím lepší umístění, tím větší). Třetí místo získala paní Jitka Košťálová, druhé Marcela Hloušková a první, stejně jako vloni, asi nejmladší soutěžící, zjevně talentovaná Monika Pitrusová. Gratulujeme!

Pak už měl každý možnost kterýkoli vzorek ochutnat a přítomní této možnosti využili měrou vrchovatou. Samozřejmě bez kávy to není ono a tak paní Košťálová a Švastová uvařili asi víc kávy než jindy za celý měsíc. Fotografie z této akce (včetně detailů všech soutěžních vzorků - vítězný má číslo sedm), stejně jako ze všech ostatních v Tuňi, si můžete prohlédnout na webu tune-nechanice.cz.

Všichni jsme se dobře pobavili a dobře namlsali a už se těšíme na příští ročník. Bude pátý a tedy tak trochu jubilejní. Třeba se přijedou pochlubit i ze sousedních vesnic. Těšíme se na každého.

Text a foto Jiří Chludil

ZPRÁVY Z MATRIKY

OBŘADNÍ SÍŇ NECHANICE

Termíny svatebních obřadů v roce 2015 bez poplatku

Leden:	pátek 23. 01. 2015
Únor:	pátek 20. 02. 2015
Březen:	pátek 20. 03. 2015
Duben:	sobota 18. 04. 2015
Květen:	sobota 30. 05. 2015
Červen:	sobota 06. 06. 2015
Červenec:	pátek 17. 07. 2015
Srpen:	pátek 14. 08. 2015
Září:	pátek 25. 09. 2015
Říjen:	sobota 10. 10. 2015
Listopad:	sobota 14. 11. 2015
Prosinec:	sobota 05. 12. 2015

Termíny svatebních obřadů v roce 2015

V KAPLI SV. ANNY
NA STÁTNÍM ZÁMKU HRÁDEK U NECHANIC

DUBEN

pátek 24. 04. 2015
sobota 25. 04. 2015

SRPEN

pátek 07. 08. 2015
sobota 08. 08. 2015

KVĚTEN

pátek 15. 05. 2015
sobota 16. 05. 2015

ZÁŘÍ

pátek 18. 09. 2015
sobota 19. 09. 2015

ČERVEN

pátek 19. 06. 2015
sobota 20. 06. 2015

ŘÍJEN

pátek 02. 10. 2015
sobota 03. 10. 2015

ČERVENEC

pátek 24. 07. 2015
sobota 25. 07. 2015

Cena: nájemné (zámek) 6.000,- Kč (včetně DPH)
správní poplatek (Městský úřad Nechanice) 1.000,- Kč
režijní náhrada (Městský úřad Nechanice) 1.500,- Kč

Informace: Městský úřad Nechanice – matrika
č. tel. 498 773 813

PÁR SLOV K 17. LISTOPADU

Vážení čtenáři,

v uplynulých dnech proběhly (a to nejen v médiích) vzpomínkové akce připomínající 25 let od tzv. sametové revoluce. Jak a kde jste tento den „slavili“ nebo si jej připomínali, je samozřejmě soukromá věc každého z vás. Ke psaní příspěvku do nechanického Zpravodaje jsem se nepustila kvůli tomu, abych hodnotila den, od kterého nás dělí čtvrt století, ale abych připomněla událost, která symbolicky tomuto datu předcházela – řeč je o 17. listopadu 1939.

Pokud budeme jako národ každý rok „slavit pád komunistického režimu“ (jak je to s velkou oblibou v poslední době až přehnaně veřejnosti předhazováno snad ve všech sdělovacích prostředcích), je (dle mého názoru) důležité vrátit se o několik desetiletí zpět a připomenout si den, který osobně považuji za první a opravdový boj studentů za svobodu a demokracii.

Na počátku druhé světové války se mezi českým národem vzbudila vlna odporu proti nacistické nadvládě, která 28. října 1939 vyvrcholila střetem demonstrantů s okupační mocí. V těchto vyhocených dnech byl zastřelen dělník Václav Sedláček a smrtelně zraněn Jan Opletal, toho času student medicíny. Opletalův pohřeb spustil další vlnu bouří českých obyvatel proti

okupantům. Nacisté na tento vzdor ale nemohli zareagovat jinak než terorem - v první řadě zasáhli i proti tehdejšímu studentům: „17. listopadu 1939 bylo v Praze popraveno bez soudu devět studentských funkcionářů, české vysoké školy byly uzavřeny a do koncentračního tábora bylo odvedeno na 1200 vysokoškolských studentů.“ (citace: Kolektiv autorů. *Dějiny zemí Koruny české*. Nakladatelství Paseka v Praze a Litomyšli, 1997, s. 218). Co poté následovalo, není nutné připomínat.

Výše uvedeným jsem jen chtěla vám, milí čtenáři, připomenout i jinou, velmi důležitou událost našich dějin, na kterou by se nemělo zapomínat. Je jen velká škoda, že tento historický moment není veřejnosti připomínán se stejnou velkolepostí jako sametová revoluce. Určitě by si lidé, kteří v prvních válečných dnech zaplatili za svůj otevřený boj životem, zasloužili větší pozornost a úctu. A v neposlední řadě by se tato informace, která se týká jednoho z mnoha významných okamžiků českých dějin, měla předávat dalším generacím, aby neupadla v zapomnění. I k této události by bylo vhodné uspořádat přinejmenším samostatnou výstavu, a to klidně pod symbolickým názvem „*Proti ztrátě paměti*“.

Mgr. Eva Větrovská

PAN TOMÁŠEK A ZAHRÁDKÁŘSTVÍ

Pan Tomášek Josef (1898-19082) ze Suché, č.p. 57, působil ve veřejném životě obce. Spolupracoval s panem řídícím tehdejší základní školy p. Stanislavem Noskem, podporoval literaturu z oblasti ovocnářství a lidovou knihovnu, která vznikla v Suché v roce 1902, a byl také starostou v době 1940-1949.

V roce 1964, rok po uzavření základní školy v Suché, se rozhodl s dalšími občany založit základní organizaci zahrádkářů, tedy před 50-ti lety.

Byl zvolen prvním předsedou a spolu s ním stáli v čele výboru pan František Havlín (1913-1992) z Nerošova a pan Josef Šanda (1911-1986) ze Suché, kteří rovněž rozvíjeli společenskou a zahrádkářskou činnost v obci.

Zahrádkáři od počátku své činnosti spolupracovali se včelaři, tuto oblast zastupovala hlavně paní Marie Šandová.

První úkoly ZO ČZS bylo zabezpečování stromků a keřů bobulovin k výsadbě, dále pak nákup umělých hnojiv a sadbových brambor, kterými byly z počátku jen odrůdy Rezy a Ostary. Později byl zaveden v organizaci i výkup ovoce, padaného ovoce na mošty a zimního salátu. O tyto věci se pan Tomášek staral a vše postupně zajišťoval.

V 90. letech minulého století se rozšířila členská základna a konaly se úspěšné odborné i kulturní akce, plesy, vzdělávací semináře pro zahrádkáře s zájmové kurzy angličtiny pro mládež v obci. Postupně se zabezpečovaly i odborné akce z oblasti zeleniny, ovoce a květin. Zaměření bylo také na pěstování jirinek.

V dnešní době jsou tendence i na uplatňování zdravého životního stylu, zlepšování životního prostředí, péči o veřejnou zeleň a hlavně opět motivovat mládež k činnosti na zahrádkách.

Organizované zahrádkářství v obci, které započalo p. Tomáškem a postupně ostatními členy organizace před 50-ti lety, dalo členům možnost aktivní činnosti na zahrádkách a věříme, že i v budoucnu bude úspěšné.

STŘÍPKY Z NECHANIC

NECHANICE – SOUČÁST PANSTVÍ SADOVÁ

Na Královéhradecku není druhá obec, se kterou by Nechanice měly tolik vzájemných historických pout, jeden rodový svazek a celou řadu hospodářských i dopravních spojení, jako je tomu v případě obce Sadová.

Bohatou historii ve středověku a v 19. století udávali střídající se majitelé. V Sadové to bylo navíc dlouhodobé úsilí vybudovat rozsáhlé panství, jehož součástí se posléze staly i Nechanice. K rozhodujícím změnám došlo po bitvě na Bílé hoře po roce 1620, kdy císař za trest zkonfiskoval zemanskému rodu Sadovských ze Sloupna veškerý majetek a obdobně byl Ctiborovi Smilovi Pecingarovi z Bydžína zabaven statek Kunčice s Nechanicemi. V obou případech nastalo období rychlých vlastnických změn, až v roce 1651 se objevuje na scéně rod Schafgotschů. Byl to počátek paralelních vztahů Sadové a Nechanic.

S realizací začal hrabě Jan Arnošt Schafgotsch (lidově zvaný Šáfgoč nebo Šofkoč). Byl původem Slezan, mluvící německy, tak jako většina pobělohorské šlechty, která se v Čechách zakoupila nebo dostala od císaře za odměnu rozsáhlé majetky darem. Jeho rod vlastnil na slezské straně Krkonoš hrad Kynast. Jako první koupil na Hradecku v roce 1649 statek Obědovice. Sňatkem s Marií Magdalenou Keckov vyženil Bílou Třemešnou a Sadovou. Kunčický statek s Nechanicemi koupil roku 1661, aby po roce oba majetky spojil. Tehdy, již potřetí ženatý, mu náležely Obědovice (dvůr a obec), statek sadovský (vsi Sovětice, Klenice, Dub, Sadová) statek Bílá Třemešná (ves Doubravice a Nemojovsko), šest dalších vesnic na Hořicku, přikoupil Zvíkov, jeden díl Dohalic a již zmiňované panství Kunčice – Nechanice. Posledním zakoupením byla Sobětuš. V roce 1678 vše spojil do jednoho celku jako panství Sadová, ze kterého roku 1686 zřídil šáfgogočský fideikomis, tj. statek svěřenecký, neprodejný a nedělitelný, nadále pod názvem panství Sadová. Nechanice se tak na dlouhou dobu staly jeho nedílnou součástí.

Jan Arnošt Schafgotsch byl vyznáním protestant a nábožensky tolerantní muž, navíc velice podnikavý. Ze Sadové učinil nejen správní centrum panství, ale též hlavní sídlo rodu.

Přestavěl polorozpadlou tvrz, které se později říkalo zámek a na pozemcích, které koupil po zničujícím požáru Sadové od vyhořelých vesničanů, prostorný dvůr s řadou hospodářských budov včetně vězení. Dále nechal vybudovat kamenný

pivovar, naproti němu rovněž kamenný špejchar, maštale pro 50 koní, kůlny pro kočáry, byty pro služebnictvo, sušárnu ovoce, odchov koroptví. Byla založena zeleninová zahrada včetně oranžerie a směrem k Dohalicím chmelnice. Pod rybníkem zřídil sádky, nechal přestavět sadovský mlýn a nakonec dal vyhloubit novou vodoteč směrem od Sovětic svedenou do Bystřice.

Ani Nechanice nepřišly za jeho vlády zkrátka, byť ne tak štědře a v rozsáhlém měřítku. Naopak zato v hodnotě, jež na rozdíl od Sadové, kde téměř vše zaniklo, přetrvala dodnes. Hrabě nechal přestavět a rozšířit kostel Nanebevzetí Panny Marie. Na památku byl nad severním bočním vchodem umístěn rodový znak Schafgotschů. Jan Arnošt Schafgotsch rozšířil panství Sadová v souvislém pásu úrodné půdy od Dvora Králové (viz Bílá Třemešná), přes Nechanicko až k Chlumci nad Cidlinou (viz Obědovice). Dožil na tvrzi v Sobětuši 27. prosince 1695 a byl pochován v kryptě nechanického kostela, kde s ním odpočívá osm dalších příslušníků rodu.

Mezi posloupnými majiteli panství vynikl Jan Arnošt Antonín Schafgotsch. Postupoval v závratné kariéře od soudního hodnostáře až po funkci nejvyššího purkrabího, tj. prvního úředníka v Čechách. Na řízení panství mu proto nezbývalo mnoho času. Toho se ujala jeho ctižádostivá manželka, dcera Bertholda Viléma z Valdštejna – Marie Alžběta Schafgotschová, dědička Dohalic a Mokrovous, statků později připojených k fideikomis panství Sadová, dále Bělohradu, Starých Buků a Maršova. Manželé se rozhodli postavit na místě dosavadního panského domu reprezentativní zámek, považovaný pro svou barokní nádheru za nejvelkolepější stavbu v kraji. Za autora byl v odborné literatuře označen barokní architekt Jan Blažej Santini, nejen vzhledem k vynikající architektonické hodnotě objektu, ale i k úzkým přátelským vztahům s rodinou Schafgotschů. Hrabě Jan Arnošt Antonín byl v Praze za kmotra při křtu Santiniho dětí.

Manželka Marie Alžběta Schafgotschová nebyla pohřbena v Nechanicích, ale po boku svého otce v kostele Všetech svatých v nynějších Lázních Bělohradě i se svým synem Josefem Vilibaldem Schafgotschem. Další dědicové panství se poté rychle střídali pro předčasná úmrtí, až poslední z nich, Jan Arnošt starší Schafgotsch byl nucen zadlužený fideikomis

Pokračování na str. 7

Pokračování ze str. 6

proměnit ve statek zpupný tj. prodejný a po 137 letech v držení rodu, roku 1788 prodal.

Tím se sadovské panství nezachovalo v původní celistvosti. Až roku 1829 koupil Sadovou Arnošt František de Pauly hrabě Harrach za 475.000 zlatých a začal vytvářet panství téměř v původním rozsahu. Jeho prvním činem bylo, že roku 1832 přikoupil z rozdrobeného panství zpět Kunčice s Nechanicemi a také Trnavu se Zvíkovem. Tak se Nechanice opět staly součástí obnovovaného panství Sadová, ke kterému tehdy znovu náležely obce Sadová, Sovětice, Klenice, Dub, Mžany, Suchá, Lodín s Janatovem, Staré Nechanice, Komárov, Lubno, Sobětuš s Tůní, Třesovice, Mokrovousy, Dohaličky, Dohalice Horní i Dolní, Vyhnalov a Kopaniny, Kunčice, Nechanice a Hrádek. Rozrůstání harrachovského majetku pokračovalo úspěšně i v dalších letech, kdy přibyl statek Stračov, Barchov, velkostatek Zvíkov, obec Puchlovice, velkostatky Dolní Přím a Libčany. Harrachové vytvořili postupně obrovské dominium, včetně pozemků a továren v Krkonoších, v němž panství Sadová o rozloze 6.508 hektarů hrálo nemalou roli.

V roce 1844 však vyhořel do základů zámek Sadová a Harrachové jej neobnovili. Stojí za zmínku, že sochy, které tvořily součást honosné výzdoby zámeckého parku, byly rozvezeny do okolních obcí. Je známo, že socha sv. Jana Křtitele byla umístěna v Lubně a statue sv. Antonína Paduánského v Mokrovousích, Madona v Třesovicích na návsi a Perseus v Dohalicích u řeky Bystřice. Po požáru Harrachové převedli hospodářskou správu na zámek do Stračova, úředníky panství do Nechanic a zahájili stavbu zámku Hrádek.

Bouřlivý revoluční rok 1848 přinesl pro rolnictvo historickou změnu zrušením roboty. To se projevilo v rozvolnění vztahů a dosavadních vazeb k panstvu a odrazilo se i na panství Sadová. Zanikla různá břemena jako byla potažní (práce s koňským potahem) i ruční robota, poplatky, daně a dávky vrchností. Panství přestalo jako nástroj útaku existovat, vrchnostenský úřad ztratil svou pravomoc a venkovský lid se stal na velkostatecích nezávislý. Nechanice pak získaly, díky starostovi Čerychovi v r. 1867 statut města. Sadová zůstala vesnicí.

Neméně pozoruhodná, i když ne tak rozsáhlá shoda Nechanic se Sadovou, se týká rodu Smetanů, ze kterého vzešel náš nejslavnější hudební skladatel. Petr Smetana, první známý člen rodu, byl rychtářem v Nechanicích a majitelem gruntu s hostincem (dnes U Šimlů). Druhozený syn manželů Smetanových Matěj odešel do služby na zámek v Sadové, kde pracoval jako zahradník. Hraběnka Marie Alžběta Schafgotschová jej mimo jiné práce pověřila zušlechťením zahrady v Dohalicích. Matěj Smetana zemřel roku 1742 stár 59 let a byl pochován na hřbitově u dohalského kostela. Jeho syn Václav Jiří se narodil 1730 v Sadové. Zde se také oženil a měl sedm dětí. Z nich nejmladší byl František. Jeho otec se zúčastnil selských rebelií v roce 1775. Po potlačení povstání, následkem prohrané bitvy u Chlumce nad Cidlinou, se dostal do svízelné životní situace a předčasně zemřel ve 49 letech. Vdova Ludmila Smetanová se znovu provdala, ale otčím Bartoška se o nevlastní děti, zejména malého Františka, příliš nestaral. Ten byl ve 13 letech dán do učení na myslivectví, ze kterého pro těžkou práci a neshody s hajným zběhl. Vyučil se poté úspěšně sládkem v sadovském pivovaru a vyrazil do světa na vandr. Nakonec skončil jako sládek v litomyšlském pivovaru, kde se manželům Smetanovým narodil syn Bedřich. Rodové kořeny našeho národního hudebního skladatele jsou prokazatelně na Nechanicku: Petr Smetana prapraděd, Matěj Smetana praděd, Václav Smetana dědeček a František Smetana otec.

Další historická souvislost Nechanic se Sadovou se váže k válce r. 1866 a její rozhodující bitvě 3. července. Tehdy v ranních hodinách nastoupily pruské armádní sbory proti rakouské obraně na třech místech a vytvořily tak frontu širokou několik kilometrů. Na pravém křídle zaútočila Labská armáda na Nechanice, které měl obsazeny a bránil saský armádní sbor. Sasko bylo jediným německým spojencem rakouského císařství. Zatímco Sasové po krátké šarvátce z Nechanic ustoupili na Přím a Probluz u Sadové se strhl prudký boj. Zde byl veden centrální útok divizemi 1. pruské armády a na levém křídle postupovali Prusové od Cerekvice nad Bystřicí přes Benátky na Čistěves a Máslojedy. Jejich jednotky ale pronikly jen na okraj lesa Svibu, o který byl sveden několikahodinový krvavý souboj. K prvnímu střetu v Sadové došlo u cihelny. Rakouské dělostřelectvo mohutnou palbou zadržovalo nástup pruské pěchoty, ale když dělostřelci vystříleli náboje a další nebyly dovezeny, ovládlo situaci pruské vojsko. Ze Sadové nastoupilo k ovládnutí Chlumu, stanovišti rakouského vrchního velitele, polního zbrojmistra Benedeka, a rozhodlo zde vítězně bitvu.

I když Nechanice byly okrajovou částí bojů, bitva je těžce poznamenala. Byly pruskými vojáky vyrabovány a po bitvě zde zůstalo jedenáct lazaretů, vojenský hřbitov v Bažantnici a náhrobky důstojníků ve Štrosových sadech. Jak již shora uvedeno, získaly rok po osudné bitvě statut města, jako částečné odškodnění. Bitva 3. července 1866 byla v historických pramenech dlouho uváděna jako u Sadové. Teprve později po vyhodnocení bojů a konstatování, že pruský útok začal na třech místech a také pro lepší orientaci, byl zaveden nový termín - bitva u Hradce Králové. V Sadové zůstal větší počet válečných památek než v Nechanicích a dosud provozovaný hostinec U kanonýra Jabůrka.

Poslední styčný bod obou obcí je datován rokem 1882. To, co se Nechanicím třikrát nepovedlo, totiž aby se staly železniční stanicí, se podařilo Sadové při zřízení lokální dráhy z Hradce Králové do Ostroměře. Trať měla jednu ze zastávek v Sadové. Protože část nádraží stála na sousedním dohalském katastru byl původní název stanice Sadová Dohalice. Je nutné dodat, že dvě ze tří plánovaných železničních tratí přes Nechanice (ta první dálková Hradec Králové, Nechanice, Nový Bydžov do Prahy byla nakonec vedena přes Dobřenic), byly lokální a vycházely ze Sadové, a to jedna do Dobřenic a druhá do Týnce nad Labem.

Nechaničtí občané, kteří v době, kdy neexistovala autobusová doprava, jezdili vlakem do Sadové a odtud pěšky přes Dohalice, Mokrovousy po ní cestou do Tůně, Komárova a domů, nebo z Mokrovous odbočkou přes Sobětuš a po lukách do Komárova a Nechanic. Zde pak zůstal jako památka na nerealizovanou železnici pouze hostinec U nádraží, v provozu ještě nějaký čas po válce.

Kontaktů se Sadovou bylo ještě několik, zejména v obchodní sféře. Výrobky z tamního cukrovaru se prodávaly ve městě, pivo z pivovaru se točilo v hostincích a také cihly z cihelny sloužily jako vynikající stavební materiál... Byly dvakrát pálené a rozpoznatelné svými kolký C-S, cihelna Sadová. Ještě dnes se v Nechanicích objevují. V knize zápisů SK Nechanice je poznamenáno, že fotbalisté dostali někdy ve dvacátých letech, po jednom vyhraném zápase, odměnou sud piva ze sadovského pivovaru. Cihelna však byla zbourána na konci 20. století, cukrovar zrušen 1924 a rozbořen 1929, pivovar zanikl a s ním i vinopalna a další památky na zámek a jeho okolí. Tato slavná minulost Sadové zůstává nadále jen jako pozoruhodná kapitola z dějin obce.

A nakonec poněkud impertinentní dovětek autora: Je až s podivem, že dodnes Nechanice neuzavřely se Sadovou přátelskou družbu. Historie k tomu nabádá.

Václav Pražák

ZVEME VÁS K NÁM

CVIČENÍ HEALTHY & PRETTY V KD NECHANICE

Vzhledem k velkému zájmu o zdravotní cvičení budeme v kursech pokračovat i po novém roce.
Od ledna 2015 proběhne dalších 10 lekcí – každé úterý od 19:00 hod. Cena permanentky: 800,- Kč.

Hlásit se můžete osobně v KD Nechanice nebo na tel. čísle 725 922 203.

PŘEHLÍDKA

DIVADELNÍCH SPOLKŮ 2014 – 2015

NEDĚLE 18. 1. 2015 od 17.00 hodin

DIVADELNÍ SOUBOR J. K. TYL z Meziměstí

Hra: PEKLO V HOTELU WESTMINSTER

NEDĚLE 22. 2. 2015 od 17.00 hodin

DIVADELNÍ SOUBOR SKLERÓZA z Hořic

Hra: ŠIROKÝ

NEDĚLE 15. 3. 2015 od 17.00 hodin

NOS - Nechanický ochotnický spolek

Hra: HROBKAS VYHLÍDKOU

VSTUPENKY NA DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

Předprodej permanentek na všechna představení bude zahájen vždy 10 dní před termínem představení.

Předprodej probíhá na podatelně MěÚ Nechanice – Ing. Andrea Benešová.

Jednotlivé vstupné na představení..... 80,- Kč

Více informací v KD Nechanice.

NOVOROČNÍ OHŇOSTROJ

Zveme Vás na tradiční novoroční ohňostroj,
který proběhne 1. ledna 2015 v 17:00 hodin
na náměstí v Nechanicích.

Všichni jste srdečně zváni!

24. MĚSTSKÝ PLES

Pátek 23. ledna od 20:00 hodin v KD Nechanice.

Těšit se můžete na kapelu LEVOU RUKOU,
předtančení i bohatou tombolu.

Předprodej vstupenek na podatelně MěÚ Nechanice
od 13. ledna 2015.

*Kolektiv redakční rady
a kolektiv kulturního domu
Vám přeje
příjemné prožití vánočních svátků
v roce 2015 pevné zdraví
a mnoho štěstí a spokojenosti.*

Nechanický Zpravodaj vydává redakční rada města Nechanice, nákladem 400 ks, cena výtisku 3,- Kč.
Uzávěrka č. 1/2015 do 10. 1. 2015. Příspěvky zasílejte na adresu Kulturního domu v Nechanicích,
e-mail: kdnechanice@seznam.cz a kultura@nechanice.cz . Vytiskl K + K Humburky.